

GRAŻYNA SILSKA ¹
JAN BOCIANOWSKI ²

¹ Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu

² Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Katedra Metod Matematycznych i Statystycznych
grazyna.silaska@iwnirz.pl

Charakterystyka i waloryzacja cech morfologicznych, biologicznych i plonu nasion 23 obiektów lnu zwyczajnego (*Linum usitatissimum* L.)*

The characterization and evaluation of morphological trials, biological features and seed yield of 23 flax accessions (*Linum usitatissimum* L.)

Instytut Włókien Naturalnych i Roślin Zielarskich w Poznaniu jest jednostką działającą w programie ochrony zasobów m.in. lnu zwyczajnego (*Linum usitatissimum* L.). W latach 1998–2000 przeprowadzono doświadczenie polowe w celu oceny 20 odmian i trzech ekotypów lnu (*Linum usitatissimum* L.), które włączono do kolekcji w 1998. Doświadczenie założono w Stacji Doświadczalnej w Wojciechowie, w województwie opolskim. Materiał badawczy oceniano pod względem 11 cech morfologicznych (siedem cech oceniano dwoma sposobami: tradycyjnie oraz według deskryptorów Międzynarodowej Bazy Danych - IFDB), czterech cech biologicznych i jednej agronomicznej. Uzyskane wyniki oceny morfologicznej siedmiu cech według IFDB były następujące: wysokość lnu była krótka w przypadku 12 genotypów, średnio-krótką dla 6 i średnia dla 5; długość łodygi była krótka u 17 genotypów, średnio-krótką u 3 i średnia także dla 3 obiektów lnu; wiecha była krótka u 12 obiektów, średnia u 10 i długa u Kreoli; wielkość korony kwiatu była średnia u 12 obiektów lnu, mała u 9 genotypów i duża u odmian: Martin i Maxigold; masa 1000 nasion była niska dla 21 genotypów lnu i bardzo niska dla odmiany Currong i ekotypu zebranego na Ukrainie (UKR97104). Natomiast średnica w środku długości technicznej łodygi oraz liczba rozgałęzień wiechy była średnia dla wszystkich 23 waloryzowanych obiektów lnu

* Prace zostały wykonane w ramach programu wieloletniego „Tworzenie naukowych podstaw postępu biologicznego i ochrona roślinnych zasobów genowych źródłem innowacji wsparcia zrównoważonego rolnictwa oraz bezpieczeństwa żywnościowego kraju” koordynowanego przez IHAR-PIB a finansowanego przez MRiRW.

zwyczajnego. Kolor płatków korony był niebieski (u 11 obiektów), jasnoniebieski (u 8 genotypów lnu) oraz biały u czterech następujących odmian: Crystal, Hella, Kreola i Achay. Określono także trzy cechy anatomiczne kwiatu lnu zwyczajnego (*Linum usitatissimum* L.): dwie cechy dotyczące pręcika — barwa pylników i barwa nitek pręcika na wierzchołku oraz jedna cecha dotycząca słupka — barwa szyjki słupka przy podstawie.

Obiekty lnu zwyczajnego oceniano także pod względem następujących cech biologicznych: odporność na wyleganie, odporność na fuzarium, długość okresu wegetacji do dojrzałości żółtej, termin początku kwitnienia oraz jednej cechy rolniczej: plon nasion z poletek. Najwyższą odpornością na wyleganie charakteryzowały się Abby, Peak i Olinette. Hella, Kreola i Achay były najodporniejsze na *Fusarium*. W latach 1998-2000 liczba dni od siewu do początku kwitnienia wynosiła od 43 do 55 dni, a liczba dni od siewu do dojrzałości żółtej wynosiła od 93 do 115 dni. Średni plon nasion w stosunku do wzorca zaobserwowano dla: Abby (191%), Gold Merchant (164%), Currong (162%), Olinette (151%), UKR 97 269 (140%) i Crystal (139%).